

AKADEMIK VLADIMIR IBLER VODEĆI ZNANSTVENIK S PODRUČJA MEĐUNARODNOGA PRAVA*

1. Akademik Vladimir Ibler vodeći je hrvatski znanstvenik s područja međunarodnoga prava, uvažen i izvan granica naše zemlje. Dugogodišnji je sveučilišni profesor Pravnoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu (danas u mirovini), plodan pisac brojnih znanstvenih i stručnih djela, sudionik brojnih hrvatskih i međunarodnih kongresa i drugih znanstvenih i stručnih skupova, sudjelovatelj na važnim međunarodnim konferencijama na kojima je kreirano suvremeno međunarodno pravo mora, predavač na sveučilištima u inozemstvu, kao i nezaobilazan savjetnik i član državnih povjerenstava za uređenje hrvatskih državnih granica.

2. Sasvim je razumljivo, već s obzirom na struku kojoj se posvetio, da ni Iblerovo usavršavanje, a kasniji niti drugi različiti oblici njegova profesionalnog djelovanja, nisu bili ograničeni na matičnu, fakultetsku kuću i, dakako, na grad Zagreb.

Usavršavao je svoje znanje i u svjetski poznatim središtima za proučavanje međunarodnoga javnog prava i srodnih disciplina poput Haaga, Ženeve, Pariza, u Londonu, zatim na sveučilištima Harvard i Columbia u Sjedinjenim Državama i dr.

Kasnije, prenosio je svoje znanje na druge, napose na mlade. Tako je, primjerice, školske godine 1968./69. tri mjeseca boravio u Kielu kao gostujući profesor u Institutu za međunarodno pravo tamošnjeg sveučilišta, a u 1970./71. postaje dijelom tima izabranih stručnjaka iz raznih zemalja, koji su se u Woodrow Wilson centru u Washingtonu bavili proučavanjem i izradom teza o aktualnim pitanjima prava mora. Ibler je tada razrađivao problematiku država bez izlaza na more i na epikontinentski pojas.

Dvije godine kasnije, odnosno 1973., predaje o pravu mora u Ženevi na tamošnjem poznatom *Institut universitaire de hautes études internationales*.

Novo međunarodno priznanje uslijedilo je 1976., kada je, uz manji broj eksperata iz raznih zemalja, bio pozvan da, na tradicionalnim seminarima što

---

* Tekst su priredili suradnici Jadranskoga zavoda HAZU u Zagrebu.

ih organizira Institut za međunarodno javno pravo i međunarodne odnose u Solunu, predaje o mirnom rješavanju sporova prema novoj Konvenciji UN-a o pravu mora. Iz toga je proizašao i njegov vrlo studiozan rad, koji i danas predstavlja jedno od temeljnih djela o tom pitanju uopće. U međuvremenu, a i kasnije, predavao je, kao gost, na sveučilištima u Torontu 1971., Mainzu 1980. i Münchenu 1981.

Kada je riječ o takvom predavačkom radu, valja istaknuti da je profesor Ibler kao predavač, član panela ili diskutant jednak Ibleru sugovorniku u svakodnevnom razgovoru: neposredan, iskričav, erudit, nikada suhoparan, duhovit, uvijek pun novih ideja, ali istodobno realan i bez spekulacija koje ne bi bile utemeljene na činjenicama, odnosno potvrđenoj praksi. Nije stoga nikakvo čudo što su ga, kao nastavnika, više od neznanja konkretnog predmeta, smetali nedostatak kulture i ono što bismo mogli nazvati predznanjem ili osnovnim obrazovanjem studenata te njihova nesposobnost da iz podataka koje znaju mogu izvući logične zaključke.

Vjerujemo da su ga takvim doživjeli, ne samo naši studenti, nego i polaznici postdiplomskih studija u Beogradu, Ljubljani, Novom Sadu i Dubrovniku (u sklopu *Interuniverzitetskog centra za postdiplomski studij*), gdje je povremeno gostovao te postdiplomskog studija "Međunarodni odnosi" na fakultetu Političkih nauka u Zagrebu i Poslijediplomskog studija o pravu mora na Pravnom fakultetu u Splitu na kojim je kontinuirano predavao. Baš kao i studenti diplomskog studija na pravnim fakultetima u Rijeci i Osijeku, gdje je, zajedno s kolegama sa zagrebačke katedre, vodio nastavu dok te mlade ustanove još nisu imale vlastitih nastavnika.

Ne bismo željeli da se iz ovih nabrojanja podataka, koji su dakako sažeti pa su možda ponegdje i nepotpuni, stekne dojam da se prof. Ibler ograničavao samo na nastupe u visokoškolskim i srodnim znanstvenim ustanovama. Štoviše, često je održavao prigodna predavanja s različitim temama (Ujedinjeni narodi, pravo mora, ratno pravo, pojedina razna aktualna pitanja i dr.) na javnim tribinama ili je, pak, sudjelovao u brojnim razgovorima na radiju i televiziji, popularizirajući znanost i struku kojoj se posvetio – i to uvijek na najvišoj razini.

3. Dva su osnovna, paralelna, kolosijeka na kojima je profesor Ibler djelovao: prvi, nastavnički, odnosno pedagoški rad sa studentima uz neprekidnu brigu o mlađim kadrovima s područja međunarodnoga prava, i drugi, znanstveni rad. Svi ti poslovi, ne samo što ga nisu sprječavali, nego su ga, štoviše, i poticali na izravnu suradnju s praksom. Ibler je, naime, to uvijek shvaćao kao nužan i nadasve zanimljiv susret sa stvarnošću u funkcioniranju međunarodnoga prava u životu međunarodne zajednice.

Stvarni odnosi među državama i drugim subjektima međunarodno-pravnih normi i utjecaj te prakse na razvitak i stvaranje novih pravila – ne-
prestance su u središtu njegova zanimanja, što u konačnici rezultira uspješ-
nim nadopunjavanjem znanstvenih analiza s neposrednim praćenja prakse,
baš kao i s recipročnim utjecajem koji je konstantan u Iblerovom pristupu
problemima.

S time u skladu potpuno je razumljiv njegov afinitet prema poučavanju
različite dokumentacije i činjenica što ih je svojedobno, u Institutu za me-
đunarodno pravo i međunarodne odnose Pravnog fakulteta u Zagrebu, zdu-
šno prikupljao. Istodobno, uvijek se sa zadovoljstvom uključivao u razne ob-
like suradnje s brojnim ustanovama, organizacijama i tijelima, u kojima se
mogao neposredno baviti praktičnim problemima međunarodnoga prava.

Na taj je način akademik Ibler postao nezamjenljivim suradnikom tada-
šnjeg Jadranskoga instituta JAZU (danas Jadranski zavod HAZU) u Zagrebu,
naročito u razdoblju priprema za novu kodifikaciju prava mora koja je usli-
jedila 1958. na konferenciji u Ženevi.

Istim ili sličnim interesima bio je vođen i prigodom aktivnog sudjelovanja
na različitim savjetovanjima, napose u tadašnjem Državnom, odnosno
Saveznom sekretarijatu za vanjske poslove (bio je članom Komisije za pravo
mora i Savjeta za međunarodnopravna pitanja Saveznoga sekretarijata za
vanjske poslove te Radne grupe za pravo UN-a toga Savjeta).

Kao priznati stručnjak bio je sve intenzivnije uključivan i u službene ak-
tivnost bivše države: tako je bio pravni savjetnik u sastavu jugoslavenske
delegacije na Generalnoj konferenciji Organizacije Ujedinjenih naroda za
prosvjetu, znanost i kulturu (UNESCO) godine 1951., na diplomatskoj kon-
ferenciji za kodifikaciju prava međunarodnih ugovora u Beču 1968. i član ju-
goslavenske delegacije na Trećoj konferenciji UN-a o pravu mora (1973.-1982.).

Nakon proglašenja samostalnosti Republike Hrvatske, predavao je po-
laznicima prvoga diplomatskog tečaja što je organiziran u sklopu Vlade Re-
publike Hrvatske u Zagrebu (1991.). Bio je i članom vladinih povjerenstava
za uređenje državne granice sa Slovenijom, a sudjelovao je i u kreiranju pr-
voga hrvatskog Pomorskog zakonika. Sada je član Vladinog Mješovitog hr-
vatsko – slovenskog povjerenstva za pripremu okvira za podnošenje spora
oko razgraničenja između Republike Hrvatske i Republike Slovenije pred
međunarodnim tijelom.

U razdoblju od 2002. do 2006. bio je voditeljem projekta Jadranskoga za-
voda HAZU, što ga je, pod nazivom “Hrvatsko pomorsko zakonodavstvo i
međunarodni standardi”, financiralo Ministarstvo znanosti, obrazovanja i
športa. Danas vodi projekt “Prilagodba hrvatskog pomorskog zakonodavst-

va međunarodnim standardima u pravu Europske unije” Jadranskoga zavoda Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

Član je i dvaju uredništava časopisa što ih objavljuju Akademijine institucije: Jadranski zavod u Zagrebu i Zavod za znanstveni i umjetnički rad u Splitu.

4. Već i iz letimičnog pogleda na bibliografiju akademika Vladimira Iblera, što ju donosimo u prilogu, moguće je izvođenje određenih zaključaka. Naime, ma koliko da broj bibliografskih jedinica (nešto manje od polovice) svjedoči o naročitom Iblerovom zanimanju za pitanje međunarodnoga prava mora, lepeza problema što ih on obrađuje u svojim knjigama, člancima, osvrtima i bilješkama – neobično je široka. To ukazuje na to da je autoru strana isključivost u nekoj užoj specijalizaciji, već da je riječ o internacionalnom stručnjaku u punom smislu te riječi.

Daljnji zaključak odnosi se na raznovrsnost publikacija u kojima su radovi objavljeni što ih čini dostupnima široj čitalačkoj publici ili, točnije, različitim krugovima čitalaca: od knjiga i monografija u izdanjima Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, znanstvenih i stručnih časopisa raznih institucija i udruga do izdanja namijenjenih isključivo ili prvenstveno studentima i, konačno, enciklopedija i publikacija koje su namijenjene najširem krugu čitalaca.

Treći zaključak također svjedoči o određenoj širini Iblerova opusa, ali u drugom smislu: naime, objavljivanjem u uglednim inozemnim edicijama pisac dostojno i nadasve korisno predstavlja hrvatsku pravnu znanost i izvan granica naše zemlje.

I konačno, svaki će poznavalac problematike međunarodnoga prava i srodnih disciplina lako primijetiti da Ibler izborom teme vrlo često obavlja pionirski posao i popunjava u danom trenutku osjetnu prazninu u našoj, odnosnoj stranoj literaturi.

Već smo istakli da je Vladimir Ibler sklon proučavanju i obradi aktualnih, za praksu zanimljivih i važnih problema pa je posve logično se to odrazilo i u nizu njegovih objavljenih radova, gotovo od samoga početka njegove znanstvene aktivnosti.

Izuzimajući problematiku međunarodnog prava mora, o čemu će još biti riječi, Ibler je tako prikazao i analizirao pitanja u vezi s državnim granicama (1950.), problem nesamoupravnih područja i dekolonizaciju na temeljima Povelje Ujedinjenih naroda (1956.), pitanja europske integracije (1958.), problematiku zaključivanja međunarodnih ugovora u svjetlu bečke kodifikacije (1968. i 1973.), problem internacionalizacije rijeka jednostranim aktima država (1972.), a u više se navrata bavio i različitim aspektima djelovanja Ujedinjenih naroda.

Ibler se također bavio i pitanjima međunarodnoga prava koja bismo mogli nazvati teorijskim ili fundamentalnim. Doduše, tih je radova manji broj, ali su to radovi koji se neprestano citiraju i koji su u nas nezaobilazni u proučavanju odnosne materije. To su u prvom redu rasprave o *domaine réservée* (1956.), protuustavnoj ratifikaciji međunarodnih ugovora (1956.), odnosu međunarodnog i unutrašnjeg prava (1957.) te biti i strukturi međunarodne zajednice (1964., 1966. i 1967.).

Posebno mjesto u Iblerovom opusu zauzima njegov *Rječnik međunarodnog javnog prava* (1972.), za koji nije moguće naći bolje riječi od onih što su objavljeni u *Ljetopisu Jugoslavenske akademije za 1977. godinu*: "Vrijednost toga opsežnog djela, ploda dugotrajnog rada, može pravo prosuditi samo onaj koji se njime kroz duže vrije služi. Znanstveno po obradi, popularno po načinu prikazivanja, Iblerovo djelo je značajno obogaćenje naše literature međunarodnog prava." (Knjiga 81., Zagreb 1979., str. 525)

Stjecaj određenih okolnosti (slobodno mjesto nastavnika na predmetu *Diplomatska povijest* odlaskom profesora Lapennea), očito je za stručnjaka Iblerova kova, nerva i obrazovanja, bio poseban izazov koji ga je i privukao proučavanju disciplina koje su međunarodnom pravu na neki način granične. Tako je i nastala njegova knjiga *Diplomatska historija 1814-1871* (1960.), za koju možemo samo žaliti što ne obuhvaća duže razdoblje ili da nije, recimo, nastavljena drugim sveskom koji bi obuhvatio godine što slijede (kasnije je, doduše, Ibler pisao o diplomatskom i konzularnom pravu, 1978.). Ono što u većoj mjeri potkrepljuje naše mišljenje o posebnom izazovu Ibleru, kao internacionalistu, prema tim temama, svakako je njegov neobično uspio – svojevrsni izlet u područje međunarodnih odnosa. Pa iako se to moglo već i ranije naslutiti iz nekih njegovih radova, pogotovu onih u kojima se bavi problematikom međunarodne zajednice, pionirsko Iblerovo djelo *Međunarodni odnosi* (1971.) u potpunosti nas je uvjerilo da ga i na tom području treba smatrati vrhunskim stručnjakom. Riječ je o hrestomatiji, izboru autora, odličnoj sistematizaciji građe po poglavljima: 1. Znanost o međunarodnim odnosima – pojam, definicija; 2. Metodologija proučavanja međunarodnih odnosa; 3. Suverenost i nacionalna neovisnost; 4. Međunarodna zajednica; 5. Sila, nasilje i snaga u međunarodnim odnosima; 6. Rat i mir; 7. Međunarodni odnosi i međunarodno pravo), a nadasve njegova uvodna studija (str. 9-76) pod naslovom "Znanost o međunarodnim odnosima" – može se reći naša je literatura ne samo obogaćena izuzetno zanimljivim štivom nego, u stvari, dobili smo prvi sustav međunarodnih odnosa.

Obavio je akademik Ibler još jedan hvalevrijedan pionirski posao za našu znanost međunarodnoga prava, i to tiskanjem u Kielu godine 1970. bibliografije radova iz međunarodnoga prava, objavljenih između 1945. i 1968. što je

prvi cjeloviti uvid u tu literaturu. Naslovi su objavljeni u izvorniku i na njemačkom jeziku, a čak 4 035 bibliografskih jedinica razvrstano je u tematske odsjeke prema uobičajenoj sistematizaciji, s tim da su u graničnim slučajevima obuhvaćena i neka područja koja ne pripadaju u međunarodno javno pravo u užem smislu.

I najsazetiji pregled Iblerovih djela bio bi nepotpun kada ne bismo i ovdje ponovno spomenuli pažnju koju je posvećivao izvornim međunarodnopravnim dokumentima. Jer, Ibler ikada nije žalio truda i vremena da prikupi taj materijal, da se brine o njegovu što vjernijem prijevodu i da ga kad god se ukaže prilika za to i objavi.

Dokaze za to lako je naći u više njegovih publikacija: *Diplomatskoj historiji 1814-1871*, u *Slobodi mora* (1965.), skriptama o diplomatskom i konzularnom pravu (1978.), i *Izboru dokumenata o mirnom rješavanju sporova* (1981.).

Njegovi suradnici uvjerali su se u to u mnogim prilikama, a naročito prilikom izrade prijevoda Povelje UN-a i Statuta Međunarodnoga suda, kao i pri radu na zbirci tekstova *Međunarodno javno pravo – izbor dokumenata* (1975. i 1977.).

5. U cjelokupnom objavljenom opusu akademika Vladimira Iblera, kao i u njegovim drugim radovima iz raznovrsnih područja međunarodnoga prava, uvijek je nezaobilazna tema - međunarodno pravo mora.

Od doba dominacije običajnog prava, pa tijekom triju kodifikacijskih konferencija UN-a o pravu mora, Ibler toj tematici posvećuje izuzetnu pozornost. Ta nas tvrdnja i navodi da utvrdimo razloge njegovom trajnom zanimanju za taj dio međunarodnoga prava.

Intenzitet razvoja i neobično brz ritam promjena u pravu mora nakon Drugoga svjetskog rata već su dovoljni razlogom da privuku i zadrže pozornost znanstvenika i istraživača na područje međunarodnoga prava.

Na formiranje Iblerova interesa i stvaranje uvjeta koji su mu omogućili dosezanje najviše razine u njegovom radu u toj domeni utjecala je i sredina u kojoj je radio. Uz njegova učitelja i prijatelja sveučilišnoga profesora Jurja Andrassyja okruživali su ga i drugi najvrjedniji poznavatelji prava mora i pomorskoga prava: član Međunarodnoga suda akademik Milovan Zoričić te akademici Natko Katičić i Vladislav Brajković.

Postoje, međutim, i sasvim subjektivni razlozi za Iblerovo trajno bavljenje dijelom međunarodnoga prava koji se odnosi na more: njegova ljubav prema moru od rane mladosti i njegov interes za jadransku obalu i život našeg obalnog stanovništva. Privrženost Jadranu, njegovim ljepotama i problemima, ne iskazuje se samo u pisanim radovima, veće i u suradnji profesora Iblera sa znanstvenim i nastavnim institucijama u našim pomorskim gradovima kao

što su Rijeka, Zadar, Split i Dubrovnik te u njegovom sudjelovanju na konferencijama i udruženjima koji se bave pomorskom problematikom.

Prvi Iblerovi radovi nastaju u vrijeme kada Komisija Ujedinjenih naroda za međunarodno pravo priprema nacrt kodifikacije prava mora. Tako već u prvom radu iz tog područja, *Pravo progona danas* (1953.), Ibler komentira, u svjetlu međunarodne prakse i doktrinarnih stavova, rješenja koja predlaže Komisija. Istom razdoblju pripada i *Vanjski pojas* (1955.), iscrpna i temeljita studija u kojoj Ibler kritički analizira dotadašnji razvoj toga instituta, utvrđuje sadržaj međunarodnih pravila o njemu i zalaže se za njihovu kodifikaciju.

Kada je kodifikacija prava mora konačno bila i obavljena u Ženevi 1958., Ibler se nije upuštao u ležerno komentiranje njezinih rezultata, već je izabrao teme na koje ženevska kodifikacija gotovo da i nije utjecala. Tada i nastaju radovi: *Poštanski brod u međunarodnom pravu za vrijeme mira* (1959.), *Podmorski kabeli i naftovodi u međunarodnom pravu* (1961.), *Opće običajno međunarodno pravo morskih luka u doba mira* (1963.). Istodobno je napisao i brojne natuknice za *Pomorsku enciklopediju* Leksikografskoga zavoda, u čijem će drugom izdanju, mnogo godina kasnije, također sudjelovati.

Ženevske konvencije transformiraju međunarodno i unutrašnje pravo te se posljedicama njihova stupanja na snagu bavi i Vladimir Ibler. Komentira novo jugoslavensko zakonodavstvo: *Uz novi Zakon o obalnom moru, vanjskom pojasu i epikontinentalnom pojasu Jugoslavije* (1965.), a iste godine objavljuje i klasično djelo hrvatske pravne znanosti pod naslovom *Sloboda mora*. U njemu nastoji sagledati u kojoj je mjeri to načelo očuvano unatoč raznovrsnim promjenama koje je doživjelo pravo mora. Konstatira da proširivanje i intenziviranje vlasti obalnih država, kao i sve raznovrsniji oblici iskorištavanja mora, dovode do znatnih ograničenja te slobode, da se sadržaj slobode mora s vremenom mijenja, ali istodobno smatra da se to načelo mora očuvati, jer je današnja organizacija svijeta nezamisliva bez slobode mora.

Opravdanost izbora ove teme i vrijednost Iblerovih zaključaka postajali su tijekom godina sve očitiji: prostori otvorenog mora sve se više smanjuju, a obalne države potiskuju načelo slobode mora iz pojaseva nad kojima uspostavljaju svoju vlast.

Ženevska kodifikacija bila je samo privremeno rješenje za međunarodno pravo mora, a brojni neriješeni i novi problemi navješćuju novu konferenciju o pravu mora. O mnogima od tih problema pisao je Ibler u našoj i stranoj literaturi: *Pristup nuklearnog broda u strane luke* (1964.), *Međunarodnopravni problem podmorja* (1970.), *The Interests of Shelf-Locked States and the Proposed Development of the Law of the Sea* (1971.), *The Land and Shelf-Locked States and the Development of the Law of the Sea* (1973.), *Uz pitanje granica nacionalne jurisdikcije na moru* (1974.).

Razumljivo je, stoga, što je profesor Ibler postao članom jugoslavenskoga izaslanstva na povijesnoj Trećoj konferenciji Ujedinjenih naroda o pravu mora već od prvog zasjedanja koje se, uz preostala proceduralna pitanja, trebalo baviti samim pravom mora (Caracas, 1974.). Na toj konferenciji Ibler je sudjelovao prvenstveno u radu tijela koja su se bavila režimom pojedinih poja-seva pod vlašću obalne države i miroljubivim rješavanjem sporova iz domene prava mora. O tim temama objavljuje brojne radove, od kojih navodimo najvažnije, i to na stranim jezicima: *Anti-Pollution Jurisdiction in the Exclusive Economic Zone and the Freedoms of Navigation* (1975.), *The Settlement of Disputes Arising from the Interpretation and Application of the Sea Law Convention with Special Consideration of the Spring 1976 New York Session of the Law of the Sea Conference* (1977.), *Einige Bemerkungen zur Beilegung der Abgrenzungsstreitigkeiten im ICNT* (1980.), *The Importance of the Exclusive Economic Zone as a Non-Resource Zone* (1985.).

Osim o pojedinim bitnim pitanjima iz rada Konferencije, Ibler je pisao i o njenom općem prinosu razvoju prava mora: *Treća konferencija Ujedinjenih naroda o pravu mora* (1974.), *Povijesni razvoj prava mora* (1979.), *Novo međunarodno pravo mora* (1984.).

Sudjelujući u reviziji općeg prava mora, Ibler uvijek razmišlja i o reperkusijama izmijenjenih međunarodnih normi na Jadran. O tome piše: *The Changing Law of the Sea as Affecting the Adriatic* (1977.), *Isključiva gospodarska zona s posebnim osortom na Jadran* (1983.), *Isključiva ekonomska zona (EEZ), Jadransko more i Jugoslavija* (1984.).

Posljednjih godina objavio je izvrstan članak: "Jus cogens and the Law of the Sea", a godine 2001. i knjigu *Međunarodno pravo mora i Hrvatska*, u kojoj je, među ostalim, znanstveno utemeljeno i na pregledan način izložio stajališta Republike Hrvatske o granicama na moru sa susjednim državama.

U izdanju Ministarstva vanjskih poslova i europskih integracija Republike Hrvatske objavio je 2006. i knjigu *Koliko vrijedi međunarodno pravo*.

Uza sve to još je i koautor znanstvenoga projekta "Osnove za razgraničenje Republike Hrvatske i Republike Slovenije" (četiri sveska, 2006.), koji je u HAZU načinjen za potrebe Ministarstva vanjskih poslova i europskih integracija Republike Hrvatske.

6. Svoje radove objavljivao je u Hrvatskoj i inozemstvu, primjerice u Indiji, Grčkoj, Švicarskoj, i dr.

7. Od znanstvenih i stručnih udruženja spomenut ćemo samo njegovo članstvo u Hrvatskom društvu za međunarodno pravo i u International Law Associationu, u kojemu je, zajedno s još nekolicinom stručnjaka iz drugih zemalja, izabran u Odbor za gospodarski morski pojas.

8. Na temelju svojih znanstvenih radova i cjelokupnog djelovanja Vladimir Ibler izabran je godine 1977. za člana suradnika Hrvatske (tada Jugoslaven-ske) akademije znanosti i umjetnosti; za člana suradnika ponovo je izabran 1983. Za izvanrednoga člana biran je 1986., a od 1991. redovan je član HAZU. Član je Akademijina Razreda za društvene znanosti.

9. Na svečanosti u Hrvatskome saboru, 7. listopada 2008., akademiku Ibleru je uručeno najviše priznanje Republike Hrvatske koje se dodjeljuje znanstve-nicima: državna nagrada za životno djelo u području društvenih znanosti.

ŽIVOTOPIS AKADEMIKA VLADIMIRA IBLERA

Vladimir Ibler rođen je 25. lipnja 1913. u Zagrebu, u obitelji u kojoj je zara-na imao prilike upoznati se s vrijednosti pisane riječi. Naime, njegov djed Janko bio je poznati hrvatski književnik i publicist.

Studij prava upisao je u Beogradu (jer je obitelj neko vrijeme živjela u Zemunu, a zatim i u Beogradu) da bi ga nastavio na Pravnom fakultetu Sve-učilišta u Zagrebu, gdje je i diplomirao 1937. te, godinu dana kasnije, stekao i doktorat.

Uslijedile su dvije i pol godine odvjetničkoga i sudskog pripravništva (na Kotarskom i Okružnom sudu u Zagrebu te na Kotarskom sudu u Rabu). Zatim, u razdoblju od 1939. do 1947., radi kao tajnik Industrijske komore u Zagrebu.

U prosincu 1947. izabran je u zvanje asistenta za predmete *Međunarodno javno pravo* i *Diplomatska povijest* na Pravnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu.

Godine 1951. unaprijeđen je u starijega asistenta te je postavljen za hono-rarnog nastavnika predmeta *Diplomatska povijest*, a godine 1954., na temelju habilitacijskog postupka, izabran je za naslovnog docenta za predmet *Među-narodno javno pravo*.

Na istoj katedri biran je za docenta 1957., zatim za izvanrednog profesora 1961. i, na kraju, 1965. za redovitog profesora.

Umirovljen je 1983. godine.

U skladu s tadašnjim nastavnim planovima i praksi da se svake školske godine, uz one obvezatne, predaje i poneki posebni predmet, profesor Ibler je, uz fakultativni predmet *Diplomatska povijest*, školskih godina od 1955./1956. do 1958./59., predavao (također fakultativne) i predmete: *More i pomorska plo-vidba u međunarodnom javnom pravu*, *Izvori međunarodnog javnog prava*, *Kodi-fikacija diplomatskog prava* i *Ženevska kodifikacija prava mora*.

Kasnije, do odlaska u mirovinu, i tzv. predmet smjera: *Međunarodni odnosi*.

Otkako je 1957. postao docentom predavao je, u početku s procesorom Andrassyjem, a poslije s mlađim kolegama, i *Međunarodno (javno) pravo*.

U ovoj je prilici zanimljivo napomenuti da je, u dugoj povijesti zagrebačkog Sveučilišta, profesor Ibler, nakon profesora Jurja Andrassyja, tek drugi profesor *Međunarodnog prava*, kojemu je to glavni predmet.

Naime, njihovim izravnim prethodnicima – profesorima Josipu Pliveriću, Ladislavu Poliću i Jovanu Stefanoviću, da ne spominjemo još i starije, područje prvenstvenog interesa i nastave bilo je državno, odnosno ustavno pravo.

Počevši s nastavnom godinom 1962./63., kada je na Pravnom fakultetu u Zagrebu osnovan *Postdiplomski studij iz međunarodnog javnog i privatnog prava i međunarodnih odnosa*, profesor Ibler, ne samo što sudjeluje u nastavi jednog od osnovnih i nekoliko specijaliziranih kolegija, nego je taj studij vrlo ambiciozno i uspješno vodio od 1966. do 1970., pa od 1971. do 1973. te od 1976., uključivši i posljednju generaciju koja se upisala prije njegova umirovljenja.

S jednakim entuzijazmom godine 1952. pomaže profesoru Andrassyju u osnivanju Instituta za međunarodno pravo i međunarodne odnose Pravnog fakulteta u Zagrebu. A u nizu sljedećih godina, njemu i profesoru Natku Katičiću, u postavljanju Instituta na što čvršće temelje kako bi postao središtem znanstvenoga rada na području međunarodnog javnog i privatnog prava te srodnih disciplina. I to ne samo u Zagrebu, nego i znatno šire, u čemu je postignut zapažen uspjeh.

Profesor Vladimir Ibler bio je i voditeljem nekih institucija. Tako je obnašao i dužnost dekana na zagrebačkom Pravnom fakultetu u školskoj godini 1969./70., kada je zagrebačko Sveučilište 1969. s ponosom slavilo 300. obljetnicu svog osnutka. A od ostalih funkcija na tom Fakultetu, napose je vrijedno spomenuti dužnost predsjednika Bibliotečnog odbora od 1968. pa sve do umirovljenja 1983.

To zorno svjedoči o profesorovu afinitetu za knjigu i drugi pisani materijal, ali i o važnosti koju je uvijek pridavao ulozi knjižnice u nastavnom procesu i odvijanju znanstvenog i stručnog rada u jednoj visokoškolskoj ustanovi.

Na temelju svojih znanstvenih radova, kao i cjelokupnog djelovanja, profesor Vladimir Ibler je godine 1977. izabran za člana suradnika Hrvatske (tada Jugoslavenske) akademije znanosti i umjetnosti. Za suradnika ponovno je biran 1983., a 1986. postaje izvanrednim te od 1991. i redovnim članom Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Kao akademik djeluje u Razredu za društvene znanosti.